

Uunga siunnersuut Aalisarnej pillugu Inatsisartut inatsisaat

(Aalisarnermut Piniarnermullu Naalakkersuisoq)

(Aappassaaneerneqarnera)

Isumaqarluinnarpunga, isumaqatigiissutigisinnaagipput, aalisarnej pillugu inatsisissatut siunnersuutip suliarinera annertusoq. Maani inersuarmi siullermeerneqarmalli ulloq 11. april Aalisarnermut ataatsimiititaliaq ulapissimagaluaqaaq.

Ataatsimiittarsimavugut aalisarnermik ingerlataqartut aallartitallu amerlasoorujussuit peqatigalugit ersarilluinnartumillu oqassaanga, tamarmik tunniusimalluarnerat malugisimasinnaasimagatsigu. Una inatsisaavoq, tamarluinnatsinnut pingaarutilipilorujussuaq. Aamma uagutsinnut Demokraatinut pingaaruteqartorujussuuvoq.

Aalisarnej pillugu inatsisitaarusuppugut, aalisarnermik ingerlalluartumik qularnaarinnittumik ukkataralugit, qanoq aalisartut, suliffeqarfiit aamma inuiaqatigut sapinngisamik amerlanerpaanik aningaasanik isertitsinissaannik qulakkeerinnittumik. Taassuma saniatigut pingaartuuvoq, inatsisip qulakkeerpagu, kinguaariit tulliinut immami aalisagaqarlunilu qalerualinnik peqarnissaa taakunungalu aamma sinaakkutit pitsaasuunissai. Suliassarmi taakku nangillugu kivittussaavaat.

Uparuareernikuuarput, siunnersuummi, suut sanngiiffiunersut isumaqarluta. Aamma ilisimavarput, isumarput 100 procentimik pisinnaanagu. Isumaqatiginninniarnerni tutsuiginartuni peqataarusukkaluaqaagut aammalu naapigiaanerni ilaarusukkaluaqaluta. Eqqaamaneqassaarli, **naapigiaaneq illuatungeriilluni ingerlasarmat**. Maannakkorpiarlu ajoraluartumik maluginiarparput, Naalakkersuisut naalakkersuisooqatigiillu piviusumik naapigiaanissamik kissaateqanngitsut. Maannakkorpiaq ajoraluartumik maluginiarparput, partiit naalakkersuisooqatigiit siunnersuut una pinngitsaaliissummik akueritinniaaraat allannguutitaqartinnagu imaluunniit annikittunnguaannarnik allanngorlugu. Uggornaqisumik amerlanerussuteqarnertik atorluaannarlugu peqataatinnata isumaqatigiinniarput. Tamanna tamat oqartussaaqataanageranut annertuumik innarliisutut oqaatigineqartariaqarpoq. Uagut tamanna Demokraatiniit peqataaffigisinnaangilarput.

Siunnersuummut ajornartorsiutigut suli assigaat siunnersuutip siullermeerneqarneratuulli. Naalluinnartumik taaguissagutta, siunnersuummi peqataasinnaangilagut, Royal Greenlandimik salliutitsisumut privatimik ingerlataqartut tunulliullugit. Pinngitsoorani naligiimmik akuliuffigineqanngitsumillu unammilleqatigiittoqartariaqarpoq. Kissaatigaaput, nammineq pisassarisat siunnersuutigineqartunit 12,5 procentinik qaffanneqassasut. Isumaqarpugut, piffissamik killilikkamik pisassiisutit aamma piffissarineqakkajuttoq umiarsuarmik pisinermi aningaasaliineq ataqatigiittariaqartut. Kingullertut minnerunngitsulli, peqataanissarput takusinnaangilarput siunnersuummi, inuiaqatigiit aningaasaqarniarneranik ajornerulersitsisumi, ullumikkumiit aalisarnerup sunniutikillineranit

minnerulersitsisussamut.

Taakku saniatigut suli inuiaqatigiit aningaasaqarniarneranut naatsorsuutininik misissukkanik tatiginartunik amigaateqarpugut, paasisitsisinnaasumik, suliniutit assigiinngitsut siunnersuutaasut suut kingunerissaneraat, aalisartumut, aalisarnermik ingerlatseqatigiinnut aammalu inuiaqatigiit aningaasaqarnerannut tamakkiisumut. Inatsisissatut siunnersuutip oqaaseqaataannai atuaraanni, takuneqarsinnaammat, annertoorujussuarnik kingunerluuteqartussaasoq.

Naalackersuisut namminnerlutik allapput, inuiaqatigiinnut annertuumik kinguneqartussaasoq aningaasatigut aamma suliffissaqarniarnikkut. Nassuerutigineqarpoq, siunnersuut suliffinnik akeqassasoq. Nassuerutigineqarpoq, aalisarnerup aningaasalersornissaa ajornakusuussasoq. Allaallu pisortat pigisaata Royal Greenland-ip aalisarnermi qularnaveeqqusiisussatut toqqarneqarsimalluni. Taannaannarluuniit pigaanni imminermi equngasumik unammillerneruvoq.

Unammillernartut taakkartorneqareersut saniatigut naammaginngitsut arlallit tullinnguuppakka, siunnersuummut toqqaannaq tunngassutillit aammalu suliarineqarnerata naleqqutinngitsumik ingerlanneqarsimanera, Naalackersuisunit.

1) Tusarniaaneq naammaginngittorujussuusimavoq. Juullikkunni nalliuttut nalani pinera naammaginagu, kattuffiit tamangajalluinnarmik isornartorsiugaat, Naalackersuisut tusarniaaffigineqartut isorisaat amerlanerpaat tunuartissimavaat uffa, taakku ingerlatsivinnit soqutigisaqatigiinnit assigiinngitsunit tunngavilersorluarneqarsimasut. Aamma taamaaliortoqarsimangilaq ataatsimiititaliami sulinermut atatillugu siunnersuutip isornartorsiorneqarnera tusaajumaneqarsimanani.

2) Erseqqissarneqassaaq, politikikkut isumaqatiginninniartoQARSIMANNGIMMAT inatsisissatut siunnersuut tunngavigalugu. Inatsisissatut siunnersuutip pilernerani akunnermi kingullermi kisimi imarisaa isumaqatiginninniutaasimavoq ataatsimiitsitaliami. Qanorluunniit tamanna politikikkut akuersarneqarsinnaangilaq. Pingaartumik ammasuunissaq akuutitsinissarlu neriorsuutigalugu pissaaneq tigusimagaanni.

3) Demokraatit isumaqarput, pisassiissutit killilernissaannut aalajangiineq kisitsisinit pitsaanngitsumit tunngaveqartut. Isumaqaangilagut, ingerlatsiviit pioreersut pillartariaqartut, suliffeqarfimminnik ukiuni 40-ni siuarsaasimasut. Pisassiissutit killissaattut siunnersuutigineqartut equngasumik unammillerneruvoq, tassa Royal Greenland-ip pisassaattut killigisitat qaffasinnerujussuummata ingerlatsivinnit allanit. Taakku saniatigut siunnersuutigisat pisassiissutinik ima annertutigisunik iperaanerussaaq, ineriartornissamut aningaasaliisussaartissalluni. Aningaaseriviit aammalu utoqqalinersiutinik nakkakaatitsivik SISA ersarissumik nalunaarnikuupput, minnerpaamik pisassiissutinut piffissamut annertunerusumik piffissamik pisariaqartitsissallutik. Amerlanerussuteqartunit ilalernartinneqangilaq aningaasatigullu ajorluinnartumik kinguneqassalluni. Tupinnarujussuaqaaq Naalackersuisoqatigiit tamanna tusaanngitsuusaaginnarmassu.

4) Isumaqatiginngilarput, pisassiissutit inunnit ataasiakkaanit pigineqarsinnaasut 12,5 procentiunissaat. Taavami inuiaqatigiinnut aalisartunullu pitsaanerusumik kinguneqassanerpa, killigititaq taanna

qaffasinneruppat? Kialluunniit tamanna ilisimangilaa, Naalakkersuisut aamma ima pitsaatiginngimmata tamanna naatsorsorsinnaallugu.

5) Toqqaannartumik toqqaannangitsumillu piginnittuuneq assigiimmik pisassarititaasut killeqarneratigut aningaasaliissutinut ajornartorsiummik pilersitsissaaq. Kissaatigigaluarparput, maannakkut islandimi iliuustsip misissorluarnissaa, tassani nunaqavissut akiliilluarsinnaasut ingerlatseqatigiit aalisarnermut aningaasaliinissaminut periarfissaqartarmata.

6) Nunanit allanit piginnittuunissaaq inerteqqutaalissaaq, tamannali ilumut piviusuaa? Piffissaaq pisassiissutit utertinnissaanut ukiunik tallimanut sivissussuseqarpoq immikkut akuerineqarnissamik periarfissaqarani. Tamannali marloqiusamik paasineqarsinnaavoq, qanorilioraanni nunaqavissutut isigineqarsinnaaneq atulissanersoq. Kalaallit Nunaanni allakkerisarfimmi allagarsiassanik toqqorsiveeqqami najugaarneq ukiuni tallimani suli nunaqavissutut isigineqarnermut atuuppassippoq taamaalillunilu pisassiissutissanik pisisinnaatitaassalluni. Eqqarsarluarnermik tunngaveqarpasinnigilaq.

7) Isumaqaatigaarput, PNNP-mik eqqussineq (pisassat niuerutigineqarsinnaasut nammineq pigisat) pitsaaquteqartoq aamma sinerissat qanittuani aalisarnermi. Aalisartunut sinaakkutinik pitsaanerusunik pilersitsissaaq ineriartorusuttunullu pitsaanerusunik periarfissiilluni. Eqqaamaneqassaaq, aalisartunngorusuttut pisassinneqassammata, aalisarnerannut naapertuuttumik pisassinneqartassallutik. Eqqumaffissaavorli TAC tamakkiisoq appaavigineqarnialernersoq? Qaleralinniarnermi TAC uumassusilerituut innersuussutaanut apparneqassappata aalisartorpassuit nunamut qaqsariaqartussaapput, tamannalu akuersaanngilluinnarparput.

8) Isumaqaataavugut, sinerissap qanittuani raajaarniartut tunisassiornissaminut akuersissummik 75%-mik tunineqartassasut. Tamaat isigalugu isumaqarpugut, tunisinissamut pisussaaneq aalisartunut ataasiakkaanut naleqqutinngitsunik unammilligassanik pilersitsissasooq aalisagartamik qalerualittamilu pitsaanerpaamik akeqartinniarnerrannut. Taamaattumik pitsaanngilaq, ataatsimiititaliami amerlanerussuteqartut tassanngaannaq tunisisinnaanermut akuersissut 70 procentimut apparusulermagu. Tamanna toqqaannartumik aalisarnermi isertitanut ajoqutaasussaaq aammalumi nunatta karsianut. Tamannalu naalakkersuisooqatigiit aammaarlutik naatsorsoqqaarnagu piviusunngortileqaat.

Isumaqaatiginngilarput, pisassiissutit atornissaannut pisussaataitanerup 75 procentimut inissinneqarnera. Soorunami pissusissamisunngilaq, aalisarnermik ingerlatsisut amerlasuut pisassiissutaasimasut tamakkiisumik aalisarsimangippatigit, kisiannili inatsimmi periarfissaassanngilaq, pinngitsaalisamik pisassiissutit ilaannik tuniniaaqusissummik piumasaaqateqarfigneqarnissaaq. Aalisartut atugassarititaannut sinaakkutitut pitsaasuunngilaq. Demokraatini isumaqarpugut, tamanna eqaannerusariaqartoq.

Demokraatit aallaqqaataaniilli inatsisissatut siunnersuummut isorinnissimapput. Ernumassutigisimavarput, uagut inuiaqatigiittut piittuunerulernissarput aammalu ingerlatsiviit ataasiakkaat sakkortuumik pillarnerisiguta assigiinngitsutigut sullitassani annertoorujussuarmik aningaasaliisussanik ajornartorsiulissagatta. Tamanna ernumaneq minnerulinngilaq maanna oqallinnerup ingerlanerani. Suli ernumassutigaarput, siunnersuut maannakkut isikkoqarluni suliffinnik arlalissuarnik immami nunamilu

akeqarnissaa.

Isumaqatiginninniarnarit suliarlu qimakkunnangilagut. Isumaqatiginninniarnarit nangissavagut, uumaterput tamaat attorlugu aalisarnermut inatsit kissaatigigatsigu, nunatsinnut iluaqutaasoq ajoqutaanani. Sorsuutigissavarput, aalisarnermut inatsisissaviup allanngortinneqarnissaa immikkoortunik, uani saqqummiussani taakkartukkannik. Nassuerutigisariqarparpullu aamma, piffissaqanngingajakkatta. Neriuppunga, ajornassanngitsoq. Neriuppunga, Naalakkersuisut partiillu naalakkersuisooqataasut piunassuseqassasut piviusorsioortumik isumaqatiginninniarnissamut pitsaanerusequmut allannguutissat siunertaralugit.

Taamatut oqaaseqaateqarluta siunnersuut pingajussaaniinnginnerani ataatsimiititaliami susassaqartumi suliareqqinneqarnissaa innersuussutigaarput.